

	ENSENYAMENT DE CIÈNCIES EMPRESARIALS CURS ACADÈMIC 2003 – 2004		
	ASSIGNATURA: MATEMÀTIQUES		
	PROFESSOR/A: GERMAN ARBIOL OLIVER CARLES CAPDEVILA MARQUÉS LLUÍS MIQUEL PLÀ ARAGONÈS		
	CURS: 1r	CRÈDITS: 9	TIPUS: TRONCAL

1. OBJECTIUS

1. Introduir a l'estudiant en els mètodes lògic - deductius de raonament.
2. Mostrar un conjunt de mètodes i tècniques matemàtiques amb aplicacions a la economia i la empresa.
3. Posar de manifest les possibilitats que els mètodes matemàtics ofereixen per a la resolució de problemes en l'àmbit empresarial.
4. Presentar algunes tècniques computacionals clàssiques a partir de programes informàtics.

2. CONTINGUTS

1 ANÀLISI MATEMÀTICA

1.1 TOPOLOGIA A $\mathbb{R}$

Valor absolut, distància, interval, entorn, punt interior i adherent, conjunt obert i tancat, fites superiors i inferiors, màxim i mínim, suprem i ínfim.

1.2 FUNCIONS I GRÀFICS. INTRODUCCIÓ

Correspondències, aplicacions i funcions. Domini, recorregut i gràfica.

Classificació i breu estudi de les funcions més usuals.

Operacions amb funcions: suma, producte, quocient, composició, inversa.

Transformacions d'una funció.

1.3 ALGUNES FUNCIONS DE LA MICROECONOMIA

Funció demanda. Funció ingrés brut. Funció de cost. Funció de beneficis.

1.4 LÍMIT I CONTINUITAT DE FUNCIONS REALS D'UNA VARIABLE REAL

Límit d'una funció en un punt. Concepte, interpretació i definició.

Límits infinits i a l'infinit.

Continuïtat d'una funció en un punt.

Tipus de discontinuïtats.

1.5 DERIVABILITAT

Taxa de variació d'una funció en un punt.

Definició de derivada d'una funció en un punt. Interpretació.

Punts de no derivabilitat. Interpretació geomètrica.

Continuïtat i derivabilitat.

La funció derivada. Càlcul de derivades.

Càlcul de límits. Regla de l'Hôpital

1.6 REPRESENTACIÓ DE FUNCIONS

Estudi i representació gràfica de funcions.
Extremes condicionats.

1.7 FUNCIONS DE DUES VARIABLES

Definició i exemples.
Representació gràfica. Curves i superfícies de nivell.
Continuïtat i derivabilitat.

1.8 CÀLCUL DE PRIMITIVES I INTEGRALS

Primitiva d'una funció.
Càlcul de primitives: Immediates, per parts i canvi de variable.
Integral d'una funció entre dos punts.
Regla de Barrow.
Propietats de les integrals.
Àrees i volums de revolució.
Exemples d'aplicació del càlcul integral a l'economia.

1.9 OPTIMITZACIÓ

Optimització amb restriccions d'igualtat
Optimització amb restriccions de desigualtat: Programació lineal.
Plantejament del problema.
Problemes amb dues variables. Resolució analítica i gràfica.

2 MATEMÀTICA FINANCERA

2.1 MATEMÀTICA FINANCERA

Conceptes bàsics: operació financera, capital financer, règims financers, etc.
Regim financer d'interès simple vençut. Equacions de valor.
Règim financer d'interès compost a taxa constant.
Interès nominal i efectiu. Taxes efectives equivalents. La TAE.
Rendes financeres. Valoració d'una renda.
Préstecs i taules d'amortització.

3 ALGEBRA LINEAL

3.1 ESTRUCTURES ALGEBRAIQUES: GRUPS, ANELLS I COSSOS.

Introducció. Lleis de composició interna.
Grups.
Anells. Els anells $(\mathbb{Z}, +, *)$ i $(\mathbb{R}[x], +, *)$
Cossos, definició i exemples clàssics.

3.2 ESPAIS VECTORIALS.

Definició, exemples i propietats.
Subespais vectorials. Definició, exemples i propietats.
Combinació lineal de vectors. Subespai generat. Sistema de generadors.
Dependència i independència de vectors.
Bases d'un espai vectorial. Teorema de Steinitz. Dimensió.
Components d'un vector. Unicitat.
Canvi de base.

3.3 MÀTRIXS

Definicions i exemples.
Alguns tipus particulars de matrius: simètriques, ortogonals, diagonals, etc.
Operacions amb matrius. Propietats.
Particions de matrius. Operacions i propietats.

3.4 DETERMINANTS.

El grup de les permutacions de n elements.

Determinant de n vectors d'un espai vectorial de dimensió n . Definició.

Menor complementari i adjunt d'un element d'una matriu quadrada.

Determinant d'una matriu quadrada. Definició i exemples.

Propietat dels determinants.

Càlcul de determinants.

3.5 APLICACIO DELS DETERMINANTS.

Rang d'una matriu i d'un conjunt de vectors. Definició i càlcul.

Transformacions elementals i matrius equivalents.

Mètode de Gauss per al càlcul del rang d'una matriu.

Matrius invertibles. Caracterització, propietats i càlcul de la matriu inversa.

Aplicació del mètode Gauss-Jordan pel càlcul de la matriu inversa.

Propietats de les matrius ortogonals.

3.6 SISTEMES D'EQUACIONS LINEALS.

Definició i expressió matricial. Interpretació de la resolució.

Sistemes equivalents.

Discussió d'un sistema d'equacions lineals. Teorema de Rouché-Frobenius.

Resolució d'un sistema de equacions lineals.

Regla de Cramer per a sistemes compatibles i determinats.

Mètode de reducció de Gauss, matriu esglaonada per files.

Regla de Cramer per a sistemes compatibles indeterminats.

Sistemes homogenis.

3.7 EL MODEL "INPUT-OUTPUT" DE LEONTIEF.

Descripció d'una taula d'input-output.

Matriu tecnològica.

Vector de demanda final.

Vector de sectors final, etc.

Anàlisi input-output. El model de Leontief.

Significat econòmic dels elements de matriu inversa de Leontief.

Aplicacions de l'anàlisi input-output.

3.8 DIAGONALITZACIÓ DE Matrius QUADRADES

Matrius semblants. Definició i propietats.

Matrius diagonalitzables. Definició.

Valors i vectors propis associats a una matriu quadrada.

Polinomi característic. Propietats dels vectors i valors propis.

Condicció necessària i suficient de diagonalització.

Diagonalització de matrius simètriques.

Inversió de matrius diagonals.

Potència d'una matriu diagonal.

Aplicacions a l'estabilitat d'un sistema dinàmic.

3. METODOLOGIA

Les classes seran teòric – pràctiques. En les classes teòriques se seguirà els apunts de l'assignatura i en les classes pràctiques es resoldran problemes i supòsits d'aplicació a l'economia. S'incentivarà la participació dels estudiants a les classes.

Totes les activitats d'aprenentatge i d'avaluació es realitzaran de manera individual.

EINES DE SUPORT TELEMÀTIC

Hi ha la possibilitat mitjançant el portal ÍTACA de l'UdL d'utilitzar les següents eines telemàtiques que s'oferiran al llarg del curs:

- Apunts i relacions de problemes.
- Qüestionaris autoavaluables
- Fòrum de l'assignatura
- "Chat" de l'assignatura
- Assolir punts per la qualificació final mitjançant qüestionaris de resposta múltiple o d'altres.

Consultes: Al llarg del curs s'atendran consultes i dubtes en l'horari d'atenció d'alumnes del professorat que imparteix l'assignatura, en l'adreça electrònica MatFDiE@matematica.udl.es, o bé On Line mitjançant el portal Ítaca.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

Les classes seran teòric – pràctiques. En les classes teòriques se seguirà els apunts de l'assignatura i en les classes pràctiques es resoldran problemes i supòsits d'aplicació a l'economia. S'incentivarà la participació dels estudiants a les classes.

Totes les activitats d'aprenentatge i d'avaluació es realitzaran de manera individual.

EINES DE SUPORT TELEMÀTIC

Hi ha la possibilitat mitjançant el portal ÍTACA de l'UdL d'utilitzar les següents eines telemàtiques que s'oferiran al llarg del curs:

- Apunts i relacions de problemes.
- Qüestionaris autoavaluables
- Fòrum de l'assignatura
- "Chat" de l'assignatura
- Assolir punts per la qualificació final mitjançant qüestionaris de resposta múltiple o d'altres.

Consultes: Al llarg del curs s'atendran consultes i dubtes en l'horari d'atenció d'alumnes del professorat que imparteix l'assignatura, en l'adreça electrònica MatFDiE@matematica.udl.es, o bé On Line mitjançant el portal Ítaca.

5. BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica:

- HOFFMAN, L.D. and BRADLEY Gerard L.. Cálculo aplicado a administración, economía, contaduría y ciencias sociales. Mc.Graw-Hill.
- LORA. Curso de Matemática empresarial, Operaciones financieras y Optimización. Ed. Pirámide.
- POZO i ZÚÑIGA. Analisis y formulaciones de las operaciones financieras. Ed. ESIC.
- SYDSAETER i HAMMOND. Matemáticas para el análisis económico. Prentice Hall.

Bibliografia complementària:

- GRAFFE. Matematicas para economistas. McGraw-Hill.
- CHIANG. Métodos fundamentales de Economía Matemática. McGraw-Hill.
- LARSON i HOSTELER. Cálculo y Geometria Analítica. McGraw-Hill.
- ALEGRE i altres. Ejercicios resueltos de Matemáticas empresariales. Editorial AC.
- CAMARA Ángeles i altres. Problemas resueltos de Matemáticas para Economía y Empresa. Editorial Thomson.

6. AVALUACIÓ

Sistema d'avaluació:

L'avaluació de l'assignatura es farà en base a:

- El temari es divideix en dues parts:
  - **1a PART: Anàlisi Matemàtica** – comprèn els nou primers temes –
  - **2a PART: Matemàtica Financera i Àlgebra Lineal** - els nou darrers temes –
- Es faran **dos exàmens**: un **primer** parcial, al final del **primer trimestre**, de la 1a PART, i un **segon** parcial, al final del **segon trimestre**, de la 2a PART.
  - No obstant això i coincidint amb el segon parcial hi haurà un altre examen de la 1a PART pels estudiants que ho desitgin, sent la nota d'aquest examen la que contarà, com a nota de la 1a PART, per la qualificació final de l'assignatura.
- Cada examen es qualificarà sobre 8 punts i seran tipus test de resposta múltiple (4 respostes) amb una única de correcta.
- Hi haurà **una nota de pràctiques** d'entre els exercicis que es facin a les classes pràctiques, els que s'agafin de la **pàgina WEB de l'assignatura** i els qüestionaris del **portal ÍTACA**. Aquesta nota serà com a molt de **2 punts** per trimestre, a sumar a les qualificacions obtingudes en els exàmens parcials, i no serà acumulable per posteriors convocatòries.
- Per superar l'assignatura, la nota final: mitjana dels dos parcials, ha de ser igual o superior a 5 punts.

7. TEMPORALITZACIÓ

A partir de la distribució de cada trimestre en quinze setmanes i d'acord amb el contingut del programa s'estableix la següent temporalització:

1r QUATRIMESTRE		2n QUATRIMESTRE	
Tema 1	(2003) Del 22 al 26 de setembre	Tema 10	Del 16 febrer al 5 de març
Tema 2	Del 29-IX al 11-X	Temes 11-12	Del 8 al 26 de març
Tema 3	Del 13 al 17 d'octubre	Temes 13-14-15	Del 29-III al 16-IV
Tema 4	Del 20 al 31 d'octubre	Temes 16-17	Del 19-IV al 7-V
Tema 5	Del 3 al 14 de novembre	Tema 18	Del 10 al 31 de maig
Tema 6	Del 17 al 28 de novembre		
Tema 7	Del 1 al 12 de desembre		
Tema 8	Del 15 al 19 de desembre		
Tema 9	(2004) Del 7 al 23 de gener		